

ONDERWEG

Kerkblad van de Protestantse Gemeente Elst (Gld.)

43e jaargang nr. 8 • oktober 2022

MEDITATIE

‘Geduld is een schone zaak’

Wie een beukenboompje van twee jaar oud bij de Intratuin koopt en meent een maand later tegen een stevige stam te kunnen leunen, komt bedrogen uit. Een beuk met een immens bladerdak vol herfstkleuren groeit niet in een tweetal jaren, maar heeft er tientallen nodig. De natuur gaat zijn eigen, ongekende gang. Wortels zoeken zich traag een weg in de aarde. Naast water, mineralen en stikstof, heeft een boom om te groeien vooral tijd nodig. En wij mensen, vooral, ‘geduld’.

Net als een boom, heeft een mens tijd nodig om te kunnen groeien. Een wijs mens is als een boom geplant aan stromend water. Aldus de dichter van Psalm 1. Uitgroeien tot een volwassen mens, die rijpe vruchten draagt, duurt wellicht een leven lang. Tot bloei komen is een levensweg. Iemand worden, waar anderen net als bij een stevige stam tegen aan kunnen leunen, kost jaren. Steun en toeverlaat worden voor naasten. Dat bereik je door heel hard te werken. Wie het leven heeft omarmd in al zijn facetten, die is een wijs mens. Zijn woorden en ideeën verdorren niet. Zo iemand te worden. Een robuuste boom, met de wortels diep in de goede grond. Daar heb je geduld voor nodig. Uithoudingsvermogen.

Geduld wordt dan ook als een deugd beschouwd. Het ware geduld kent geen grenzen. Een geduldig mens kan wachten, totdat het leven rijp is om te delen. ‘De binnenzijde van geduld is ook geduld’, zei ooit een woestijnmonnik. Werkelijk geduld is geen onderdrukt ongeduld. Doorleefd geduld is als de intense hoop dat je leven, ook al zit het niet altijd mee, zinvol zal zijn. Geduld om te zien dat wat vruchteloos leek, vrucht gaat dragen. Wie kan wachten, wie geduld heeft, die zal uiteindelijk uitgroeien tot een boom, geplant aan de stromen van de Eeuwige. Ongeduld is geen goede aarde om wijsheid te zaaien.

Juist aan geduld heeft de moderne mens veel gebrek. Alles moet snel, liefst sneller. In de digitale wereld van nanosecondes, wordt een minuut als lang beleefd. De moderne mens vindt

het lastig om te moeten wachten. ‘Het moet nu geregeld worden’, hoor je mensen zeggen. Alsof het leven is te besturen. Ook in de kerk der eeuwen lijkt tijd schaars geworden. ‘Is het al geregeld? Alsof de komst van het Koninkrijk zich laat agenderen.

Iedere morgen staan mensen ongeduldig op trein of bus te wachten. Wat een gemopper en gezeur hoor je dan om je heen. Weinig mindfulness omstreeks zeven uur in de vroege morgen. Stress, haast en irritatie hangen als een zware deken over de wachtenden. O wee, als er vertraging is. Dan wordt er wat af geklaagd. Je kunt de tijd ook gebruiken om even na te denken, op adem te komen, of je te bezinnen. Meestal bespeur je niets van dit al. De moderne, digitale mens, verliest snel zijn geduld. Wachten is tijdverlies. Tijd is geld. Worden we gelukkig van ons ongeduld?

Geduld is ook overgave. Niet leren denken in het maakbare, maar leren leven met het onverwachte. Het bestaan als onzeker durven zien. In geduld leren je met het bestaan te verzoenen. Je leven te aanvaarden. Wanneer je ziekte niet te genezen is en je als mens een volstrekt onzekere tijd tegemoet gaat, dan is geduld je redding. Wie niet weet of hij over een maand nog zal leven of niet, hoe zijn ziekteproces zal gaan, die rest het geduldig wachten. Spiritueel gezien is dit geen lijdzaam toezien. Het is een wachten in geduld, in vertrouwen dat wat gaat komen ook draagbaar zal zijn in de liefde van Christus.

Als gemeente van Christus hebben we ons ook steeds te oefenen in geduld. We bouwen aan een gemeente waar hoop heerst en geloof. Niet altijd lukt in een paar dagen waar we op hopen en naar verlangen. We moeten ook geduld hebben en vertrouwen. Vaak wordt via een onbekende omweg gerealiseerd waar we aan hebben gewerkt. Bouwen aan de ideale kerk, een inspirerende gemeente kost naast energie ook altijd geduld. Ik wens iedereen in deze tijd ook geduld en vertrouwen toe. Haastige spoed is zelden goed. Zo groeit de gemeente verder uit tot een stevige beuk.

Ds. Jeroen Jeroense

KERKDIENTEN

De kerkdiensten zijn ook te volgen of terug te kijken via de website www.pg-elst.nl of kerkdienstgemist.nl

Zondag 2 oktober

10.00 uur KERK Ds. P.J.G. Jeroense,
doopviering
m.m.v. ZWO
organist: D. Luijmes

12.00 uur KERK Orgelconcert

19.00 uur KERK Ademviering
H. Minnema
organist: D. Luijmes

Zondag 9 oktober

10.00 uur KERK Duurzaamheidsdag
Ds. P.J.G. Jeroense
organist: J. Jansma

Zondag 16 oktober

10.00 uur KERK Ds. T. Nielen
organist: D. Luijmes

Zondag 23 oktober

10.00 uur KERK Ds. J. Franken
organist: D. Luijmes

Zondag 30 oktober

10.00 uur KERK Ds. P.J.G. Jeroense
m.m.v. ZWO
organist J. Jansma

20.00 uur KERK Spiritueel Café

Zondag 6 november

10.00 uur KERK Ds. P.J.G. Jeroense
organist: IJ. Ter Haar
19.00 uur KERK H. Minnema, ademviering
organist: D. Luijmes

Bijbelleesrooster oktober 2022

2 oktober Lucas 17:11-19
9 oktober 1 Koningen 22:1-12
16 oktober 2 Koningen 2:15-25
23 oktober 2 koningen 4:8-24
30 oktober 2 Koningen 5:1-19a

AGENDA ACTIVITEITEN EN BIJEEENKOMSTEN OKTOBER

elke werkdag

9.00-9.15 uur De Ruimte
info: Henk Minnema

Een dagelijks moment van bezinning met tekst, zang en gebed.

Morgengebed

elke woensdagmorgen Crea(t)uur

info: Mien Floors of Bertie Weernekers

9.30-12.00 uur De Ruimte

Neem je hobby mee naar De Ruimte. Om 10.00 uur drinken we een lekker kopje koffie of thee met elkaar.

elke donderdagavond

info: Marja de Leeuw

17.30-19.30 uur De Ruimte

Kom en schuif aan. Samen eten zonder zelf te hoeven koken is makkelijk en brengt gezelligheid. Aanmelden is mogelijk tot 12 uur op de woensdag voorafgaand bij het kerkelijk bureau.

Eten en Ontmoeten

elke vrijdagmorgen

10.00-11.00 uur De Ruimte

info: Jeroen Jeroense

Elke vrijdagochtend een item uit de actualiteit. Geen enkel onderwerp wordt geschuwd. Zoek een plaatsje aan de tafel.

De Stamtafel actueel

woensdag 5 oktober

20.00 uur De Ruimte

Een dierbare overleden, wat nu!

vrijdag 7 oktober

13.00-17.00 uur De Ruimte

info: Feike Vlas

Inspirerend om met anderen nieuwe wegen te gaan. Al wandelend leer je elkaar beter kennen

Ruimtewandeling

maandag 10 oktober

20.00-22.00 uur De Ruimte

info: Henk Minnema

Filosofiekring

maandag 10 en 24 oktober Christelijke meditatie

20.00 uur Grote Kerk

info: Els Meulbroek

woensdag 12 oktober Theologisch café

Plaats: Stamtafel De Ruimte

Inloop: 19.30-20.00 uur

Inleiding/gesprek: 20.00-22.00 uur

maandag 3 en 17 oktober Spelletjesmiddag

14.30-16.00 uur De Ruimte

info: Els den Daas, Joke Crajé

Kom gezellig naar De Ruimte om aan de stamtafel mee te doen met spelletjes. Er zijn spelletjes aanwezig, maar je kunt ook zelf een leuk spel meenemen.

maandag 17 oktober Poëziemiddag

15.00-16.30 uur De Ruimte

info: Joleen Kruijt, Jeroen Jeroense

Een gedicht brengt vaak beter onder woorden wat we voelen dan een geschreven verhandeling. Veel gedeeltes uit de bijbel zijn pure poëzie.

woensdag 12 en 26 oktober Praten over verlies en rouw

14.00 – 16.00 uur De Ruimte

info: Evert van den Brink

mail@evertvandenbrink.nl, tel: 06-51752214

woensdag 19 oktober Filmavond

Film : Honeyland

Plaats: De Ruimte

Tijd : 20.00-22.00 uur

Nazit

maandag 24 oktober Gespreksgroep Vrouw in kerk en samenleving

14.00-16.00 uur De Hoeksteen

Besproken gaat worden het boekje: Eenvoudig leven van S. Janse en anderen. Bijbelstudies over het goede leven.

Informatie en opgave bij het parochiesecretariaat, 0481-451371

zondag 30 oktober Spiritueel café

20.00 uur Kerk

Thema: eindelijk volwassen

TOELICHTING AGENDA

Ruimtwandeling

Iedere eerste vrijdagmiddag van de maand

Plaats: verzamelen De Ruimte

Tijd: 13.00 uur

Het is heerlijk om al wandelend te genieten van een landschap. Je ruikt de bloemen van het veld en je hoort de vogels in de lucht kwetteren. Het is heel ontspannen voor lichaam en ziel om de ruimte buiten te ervaren. Een nieuwe horizon schenkt ook nieuwe verfrissende inzichten. Even de gedachten uit het hoofd laten waaien door een stevige herfststorm of het gezicht laten verwarmen door de zomerzon. De natuur is helend en bemoedigend.

Een wandeling is spiritueel en biedt ontspanning. Het is ook inspirerend om met anderen eens nieuwe wegen te gaan. Al wandelend kun je elkaar beter leren kennen, is er, voor wie daar behoefte aan heeft, ruimte voor gesprek.

De wandelingen worden uitgezet door Feike Vlas die de omgeving van Overbetuwe als zijn broekzak kent.

Na de wandeling is er tijd voor koffie/thee in De Ruimte.

Inlichtingen ds. Jeroen Jeroense

Woensdagavond 5 oktober

Een dierbare overleden? Wat nu!

Een avond over de geschiedenis van rouwrituelen en de keuzes die heden ten dage gemaakt moeten worden.

Op 5 oktober vanaf 20.00 uur is er in De Ruimte een informatieavond over de keuzes waar je voor komt te staan op het moment dat er een dierbare van je komt te overlijden.

Ds. Jeroen Jeroense geeft een inkijkje in de geschiedenis van de rouwrituelen. Welke keuzes maakte men vroeger en waar waren deze op gebaseerd. Maar ook de keuzes die vandaag de dag aan bod komen worden besproken.

Register Uitvaartverzorger John Patrick van der Kaa en Coöperatieconsulent Arthur Penders nemen je mee in de mogelijkheden die er nu zijn.

Welke beslissingen moet je nemen op het moment dat je ervoor komt te staan. En welke mogelijkheden zijn er. Misschien is het goed om bepaalde keuzes al van tevoren vast te leggen. En hoe zit het eigenlijk met de bankzaken, de nalatenschap,

het aanvaarden van de erfenis en een eventueel levenstestament?

Allemaal vragen die aan bod komen op deze avond. En natuurlijk zijn er voldoende momenten om vragen te stellen of op een later moment met uitvaartverzorgers of de consultant in gesprek te gaan.

Een informatieve avond die het gesprek over wat te doen na een overlijden bespreekbaar maakt.

Inlichtingen: John Patrick van der Kaa, Evert van den Brink, Jeroen Jeroense

Christelijke meditatie

Maandag 10 en 24 oktober

Wij zijn weer begonnen: op maandagavond met elkaar mediteren in de kerk. Samen oefenen om er gewoon te zijn, om niets te doen en niets te zeggen. Een reis naar binnen: aandacht in stilte. Elke bijeenkomst besteden we kort aandacht aan de verschillende aspecten zoals ademhaling en reflecteren op een Bijbeltekst. Daarna mediteren we met elkaar onder leiding van Els Meulbroek.

De zijdeur van de Grote Kerk is open vanaf 20.00 uur. Je kunt dan in stilte in de kring gaan zitten op een stoel of meditatiebankje. De meditatie begint om 20.15 uur.

Zin om het eens te ervaren? Wandel dan binnen en doe mee. Ook al heb je nooit eerder gemediteerd: wees welkom.

Els Meulbroek

Filosofiekring seizoen 2022 / 2023

Waarom schurken pech hebben en helden geluk.

(Een nieuwe filosofie van de vrije wil)

Het boekje, dat we het komend seizoen in de filosofiekring lezen, is een confronterend debuut met radicale implicaties voor onze manier van leven – van de politiek tot onze intieme relaties. Niet toevallig heeft het dan ook de Socratesbeker voor het beste filosofieboek van 2022 gewonnen.

Heeft een miljonair recht op zijn rijkdom? Ben je een loser, als je geen carrière maakt? Het hangt allemaal af van ons antwoord op een fundamentele vraag: 'hebben we een vrije wil?' Filosofen, biologen en neurologen roepen al jaren, dat de vrije wil niet bestaat. We zijn het product van onze omstandigheden. Van jou hangt het dus niet af, als je een misdaad begaat of rijkdom vergaart. Of gaat dat te ver?

Jurriën Hamer: 'Waarom schurken pech hebben en helden geluk' ISBN 978 94 031 2011 9

Data: Maandag 10 oktober, 7 en 28 november 2022, 6 februari, 6 maart, 3 april en 8 mei 2023, steeds van 20.00 - 22.00 uur

Leiding en opgave: Henk Minnema

henk.minnema@kpnplanet.nl

Theologisch café

Woensdagavond 12 oktober: Thomas Halic

Plaats: stamtafel 'De Ruimte'

Tijd: inloop: 19.30-20.00 uur:

inleiding/gesprek 20.00-22.00 uur

Thema: 'Inspirerende theologen'

Tomas Halic (1948) is een Tsjechische theoloog en filosoof die tijdens het communistische bewind in het geheim tot priester werd gewijd. Hij had enige invloed op oud-president Havel. Op dit moment is hij hoogleraar Filosofie en Sociologie aan de Kareluniversiteit van Praag. In 2014 ontving hij de prestigieuze Templeton Prize, ook wel de 'Nobelprijs van de religie' genoemd. Bovendien bekroonde de European Society for Catholic Theology dit boek in 2011 tot het beste theologische boek van het jaar. Met andere woorden: Halic is geen groentje in het vak.

Met zijn zoekende schrijfstijl richt hij zich zowel op allerlei soorten atheïsten als op diverse soorten christenen. Als een veerman zet hij zijn agogische talenten in om mensen van onderscheiden oevers bij elkaar te brengen, en in onderling gesprek. Dat doet hij niet alleen als filosofisch ontwikkeld socioloog of als psychotherapeut, maar zeker ook als rooms-katholiek priester

Inlichtingen: Dick Kruyt, John Rademakers, Jeroen Jeroense

Poëzie-middag 17 oktober: Judith Herzberg

Plaats: De Ruimte

Tijd: 15.00 uur – 16.30 uur

Poëzie probeert het onuitsprekelijke tussen de regels door weer te geven. 'De sensatie van het uitgestelde begrip'. Zo omschreef T.S. Elliott het lezen, voelen en niet helemaal begrijpen van poëzie. Een gedicht brengt vaak beter onder woorden wat we voelen, ervaren dan een zakelijk geschreven verhandeling.

Deze middag lezen we met elkaar gedichten van Judith Herzberg.

Zie ook: Gedicht van de maand.

Inlichtingen: Jeroen Jeroense, Joleen Kruyt

Woensdag 19 oktober: 'Films die er toe doen'

Film: Honeyland

Plaats: de Ruimte

Tijd: 20.00-22.00 uur

Nazit

Dit seizoen wordt er iedere derde woensdag van de maand een film 'die je raakt' vertoond. Na de film is er alle gelegenheid met elkaar over het thema van gedachten te wisselen aan en rondom de stamtafel. De film start om 20.00 uur.

Deze keer is het de film/documentaire Honeyland.

Drie jaar lang volgde een kleine crew de laatste vrouwelijke honingjager van Europa, Hatidze Muratova. Zelf is ze net zo puur en zuiver als de honing van 'haar' wilde bijenvolken, haar omgeving is even ruig als gul. In een verlaten bergdorp, afgesloten van elektriciteit en stromend water, verzorgt ze haar bedlegerige moeder. In deze bijzondere setting filmden Tamara Kotevska en Ljubomir Stefanov een oogstrelend en intiem portret, waarin de hoofdpersonen zich vaak onbespied lijken te wanen.

De komst van een echtpaar met een caravan vol kinderen zorgt voor een onverwachte dramatische wending. Vanaf een bergtop kijkt Hatidze toe hoe hun kudde runderen het dorp overspoelt. De ruwe manier waarop de dieren en kinderen worden behandeld, staat in sterk contrast met Hatidzes liefdevolle relatie met de bijen. Als de vader hoort hoeveel haar honing oplevert, begint hij interesse te tonen in de bijenhouderij. Begrijpt hij ook haar belangrijkste regel, namelijk dat je nooit meer wegneemt dan de bijen kunnen missen?

Inlichtingen: Petra Zey, Sita Hofstra, Marius Ouborg, ds. Jeroen Jeroense

Spiritueel café: 30 oktober

Frits de Lange: 'Eindelijk volwassen. De wijsheid van de tweede levenshelft'

Zondagavond koor Grote kerk

Tijd: 19.30-20.00: inloop koffie/thee

20.00-21.30: lezing/discussie

21.30: nazit

Het spiritueel café organiseert ook dit jaar weer een bijzondere bijeenkomst. Het spiritueel café wil een ontmoetingsplek zijn, waarin verschillende vormen van geloof, beleving en spiritualiteit een plaats mogen krijgen.

Een muzikale lezing naar aanleiding van het boek: Eindelijk volwassen. De wijsheid van de tweede levenshelft.

In mijn lezing leg ik uit waarom je op je oude dag niet het gevoel hoeft te krijgen dat het met je gedaan is. Maar ook: dat de tweede levenshelft niet gegarandeerd een succesverhaal is.

Wijs oud worden, dat is mijn ideaal waar ik – als wetenschapper en als ‘oudere-in-opleiding’ – een goed woord voor wil doen.

De lezing wordt afgewisseld met eigenwijze en ontroerende songs over wijsheid en ouderdom, gezongen door Eessa Frieman en Frits de Lange.
Inlichtingen: Jeroen Jeroense, Trijnie Nielen, Ellen Burger

FRITS DE LANGE
**EINDELIJK
VOLWASSEN**
DE WIJSHEID
VAN DE TWEEDE
LEVENSHELFT

**DE TORENHAAN ZEGT ER
HET ZIJNE VAN...**

Zeilkamp?

*Ik waai met
alle winden mee!*

GEDICHT VAN DE MAAND

Poëzie probeert het onuitsprekelijke tussen de regels door weer te geven: een zin, die mij op het lijf geschreven is.

Een van de dichters, wiens poëzie mij al jaren heel dierbaar is, kan dat als geen ander: Judith Herzberg (1934). Zij debuteerde in 1961. In de loop van de jaren verschenen veel dichtbundels, waaronder een bewerking van Het Hooglied (27 liefdesliedjes).

De vraag om het gedicht van de maand te kiezen brengt me meteen bij dit gedicht van haar.

*Jiddisch
Mijn vader zong de liedjes
die zijn moeder vroeger zong
later voor mij, die ze half verstond.*

*Ik zing dezelfde woorden weer
heimwee fladdert in mijn keel
heimwee naar wat ik heb.*

*Zing voor mijn kinderen
wat ik zelf niet versta
zodat zij later, later?*

*Voor de rozen verwelkt zijn
drinken wij al het bloemenwater.*

*Verdrietige intieme taal
het spijt me dat je in dit hoofd
verschrompelde.
Het heeft je niet meer nodig
maar het mist je wel.*

(Judith Herzberg, uit: Beemdgras, 1968)

De 'verdrietige intieme taal' in mijn leven is dat niet het Jiddisch, toch weet ik dat ik het herken.

Is het de vorm van geloofstaal, die mij vroeger zo dierbaar was? Van kleins af aan heb ik graag en veel gezongen. Mijn ouders zongen veel voor en met ons: psalmen en gezangen. Traditiegetrouw zongen we op zondagavond uit volle borst, mijn zusjes en broers. Wij zongen tijdens de afwas en in het kinderkoor. Ik zong mezelf in slaap.

Is het de taal van het dialect, dat ik nu niet meer spreek, nu ik niet meer in Zeeland woon? Zingen voor mijn kinderen, nu de kleinkinderen? Ook zij worden groot en de liedjes van oma zijn zo ouderwets. Is het de taal van nu, waarin ik mij minder thuis voel?

Op 17 oktober – de poëzie-middag – laten we dit gedicht en andere gedichten van Judith Herzberg klinken.

Els Meulbroek

UIT DE GEMEENTE

OMZIEN NAAR ELKAAR

Wilt u bezoek, heeft u behoefte aan een gesprek of aandacht? Of heeft u misschien hulp nodig? Onze predikanten helpen u graag verder.

Ds. Dick Snijders
dick-snijders@pg-elst.nl
Ds. Jeroen Jeroense, 06 - 50237946,
pjgjeroense.elst@gmail.com

SAMEN DELEN

Heeft u iets bijzonders meegemaakt dat u wilt delen met andere gemeenteleden? Stuur een berichtje naar onderweg@pg-elst.nl of breng het even langs bij het kerkelijk bureau.

LIEF-EN-LEEDBRIEF

Voor u als gemeentelid bestaat ook de mogelijkheid zich op te geven voor de Lief-en-leedbrief.

De Lief-en-leedbrief verschijnt als aangemelde gemeenteleden lief of leed willen delen met de gemeente en een bericht insturen over bijvoorbeeld een geboorte, huwelijk, ziekte of overlijden in de familie.

U kunt zich opgeven als gemeentelid om ook de Lief-en-leedbrief te ontvangen via het adres liefenleedbrief@pg-elst.nl
Wilt u in de mail uw naam, adres en telefoonnummer vermelden?

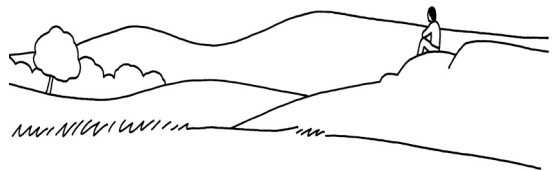
In memoriam Laurens Mulder

Op maandag 19 september is onder grote belangstelling afscheid genomen van Laurens Mulder in de Grote Kerk van Elst. Zijn dochter Marijke heeft een prachtig in memoriam in de viering voorgelezen dat het leven van Laurens goed heeft getypeerd.

In de viering heb ik als predikant Laurens getypeerd als een loyaal en verantwoordelijk mens. Ik zou hem ook als 'beminnelijk' willen kenschetsen. Vol liefde en aandacht naar de ander. Als predikant heb ik Laurens goed leren kennen toen we als Protestantse Gemeente Elst met De Ruimte zijn gestart.

Zo was Laurens een trouw bezoeker van de stamtafel die iedere vrijdagmorgen wordt georganiseerd. Laurens hield er van om zo nu en dan even een prikkelende stelling in de groep te werpen. Ook genoot hij er van om als het tijd was om de groep aan de stamtafel aan de pauze te herinneren. 'Pauze'; riep hij dan luid en tikte soms ook zo met zijn stok op de grond. Praten was goed, maar het was ook belangrijk om op tijd het gesprek te stoppen en even te genieten van koffie. Hij had dan vaak een tinteling in zijn ogen.

Tevens was Laurens altijd een trouw bezoeker van de kerkdiensten. Als sinds zijn vijfde levensjaar, als kind, was hij aanwezig in de viering. Trouw en loyaal. Welke predikant er ook preekte, of het een jeugddienst was met allerlei toeters of bellen, of een viering met veel poëzie, het maakte het niet uit, hij was er. Want hij kwam er voor een hoger doel, of een groter geheel; namelijk om God te ontmoeten. Hij zag breed, een ruime horizon, het gaat in de gemeente van de Messias om het zoeken en vinden van God, de Eeuwige, en dat vraagt om trouw zijn.

Vorig jaar, toen hij een aantal keren in het ziekenhuis was beland en het slecht met zijn gezondheid ging, had ik een paar mooie gesprekken met hem over de grote zaken van het leven: dankbaarheid, sterven, geloof in God. Laurens bleek een oprecht

en open geloof te hebben, ook een authentiek geloof. God was er gewoon voor hem. Daar hoefde niet veel over gesproken te worden. Het was een gevoel van een gedragen worden. Laurens geloofde ook dat het leven niet eindigt bij de dood.

Vorbij de grens van de dood is er een vernieuwd leven, op een andere manier dan hier op aarde. Het leven is een mysterie, maar de dood uiteindelijk ook.

Op een vrijdagmorgen na de stamtafel belde Diny zijn vrouw mij op dat Laurens in het CWZ lag en zijn gezondheid snel slechter werd. Laurens wilde mij graag nog zien. In het bijzijn van Diny, Eelco, Jasja en Marijke hebben we samen een kring gevormd rondom Laurens. We hebben daar samen gebeden, gezocht naar woorden van liefde en troost. Samen hebben we het Onze Vader gebeden en heb ik hem de zegen gegeven. 'De Heer zegene je en behoede je, de Heer doe zijn aangezicht over je lichten en zij je genadig'. Ik ben dankbaar dat ik hem deze zegen van God heb mogen geven als troost, als steun voor zijn weg naar God.

Eelco, de zoon van Laurens, heeft samen met zijn vrouw Jasja en zoon Timo een lied in de viering gezongen getiteld: 'Oceans' van Hillsong. Dit in memoriam eindigt met een aantal woorden uit dit lied.

*You call me out upon the waters
The great unknown where feet may fail
And there I find You in the mystery
In oceans deep
My faith will stand*

*And I will call upon Your name
And keep my eyes above the waves
When oceans rise
My soul will rest in Your embrace
For I am Yours and You are mine*

*Your grace abounds in deepest waters
Your sovereign hand
Will be my guide
Where feet may fail*

*And fear surrounds me
You've never failed
And You won't start now*

Moge het leven en geloof van Laurens Mulder ons tot zegen zijn.

Ds. Jeroen Jeroense

Onze jarigen van 90 jaar en ouder

Op 28 oktober hoopt de heer N. Verdoorn de leeftijd van 95 jaar te bereiken.

Het redactieteam van Onderweg feliciteert hem van harte met deze feestelijke dag. Het wordt erg gewaardeerd dat er een kaartje wordt gestuurd door gemeenteleden.

KERKENRAAD

Bericht van de kerkenraad

Dominee Dick Sniijders is met ziekteverlof en zal waarschijnlijk een wat langere periode afwezig zijn. In overleg met dominee Jeroen Jeroense zullen er met betrekking tot de vieringen en pastoraat keuzes moeten worden gemaakt. Soms betreft dit vervanging, soms nemen anderen het voortouw. Het streven is zoveel mogelijk activiteiten te continueren. De meest actuele informatie hierover vindt u op de site. Als Kerkenraad wensen we hem en zijn vrouw veel sterkte. We hopen en bidden om uitkomst.

KERKRENTMEESTERS

Onderweg

Elke maand wordt 'Onderweg' bij u bezorgd. Een blad vol met informatie en foto's over het reilen en zeilen van de Protestantse Gemeente Elst. Een meditatie van één van onze predikanten, een toelichting bij de kerkdiensten, het collecterooster, een column van de voorzitter, verslagen van diverse commissies, de agenda van Leren & Inspireren, lief en leed vanuit de gemeente, verhalen van- en het programma voor de jeugd, en ook de torenhaan heeft elke maand zijn commentaar. En tenslotte een overzicht van namen en adressen, zodat we elkaar kunnen bereiken als dat nodig is. Een fraai uitgevoerd blad waar we trots op zijn. De kerkenraad hecht zeer aan deze schriftelijke vorm van informatie. Ook al gaan wij steeds meer digitaal, een blad wat je vast kunt houden en rustig even kan wegleggen om het daarna weer op te pakken, is voor ons ook een belangrijke vorm van communicatie.

De kerkenraad vraagt u daarom een bijdrage van € 20,00 in de bestrijding van de kosten.

Van harte aanbevolen.

Namens de kerkrentmeesters, Dirk Faber

Vacature:

Secretaris College van Kerkrentmeesters

Iets voor jou?

Binnen de kerkrentmeesters komt binnenkort de functie vrij van Secretaris. Een interessante functie waarbij je bij alle facetten van het kerkrentmeesterschap bent en wordt betrokken.

Wat zijn je taken?

Als secretaris bereid je de collegevergaderingen voor en notuleer je deze. Ook houd je onder andere de post bij (de ingekomen stukken) en houd je het (digitale) archief bij. Verder houd je je bezig met de toekomst van ons fysieke archief en jaarlijks het, samen met de diaconie, opstellen van het collecterooster.

Mocht je interesse hebben in deze functie, neem dan contact op met Ate Lindeboom.

Mocht je meer informatie willen over de inhoud van de functie, neem dan contact op met de huidige secretaris Daniëlle Verhoeven.

Namens de kerkrentmeesters, Dirk Faber

De nieuwe omslag voor de Onderweg

Op 1 maart kregen wij, Annemieke en Loes, een e-mail van de redactie met de vraag of wij mee wilden denken over de nieuwe omslag van de Onderweg.

Wij vonden dat super leuk en afzonderlijk van elkaar maakten wij wat ontwerpen. Deze waren gebaseerd op de huisstijl, met oranje, rood en paars. Ook weer met foto's maar dan wisselend per seizoen of per thema.

Dat bleek niet de bedoeling. Stiekem hoopte de redactie op een foto van een kunstwerk door ons. Wij gingen aan de slag. Wij wilden iets maken dat ook in De Ruimte kon hangen. Ook stond het voor ons als een paal boven water dat de kerk er op moest komen en dat wij ons qua kleur zouden houden aan de huisstijl. Een doek dus.

Wij hebben ons laten inspireren door een werk van de Westertoren dat Annemieke thuis heeft hangen. Dat is samengesteld van knipsels en schilderen. Drie weken lang zochten wij afzonderlijk van elkaar naar kleuren, quotes en plaatjes die wij associeerden met onze kerk en met kerkzijn.

Dat mondde uit in heel veel knipsels in de tinten oranje, rood en geel.

Plaatjes van God, Jezus, Maria, vlinders, lieveheersbeestjes en eekhoorn. Water, vissen en brood. Bloemen en bladeren van de ginkgo. Woorden als; op pad, herinneringen, verhalen die je raken. Een wiebelogje voor The Meeting pinguin.

Annemieke van der Kaa en Loes Pieper

Muzieknoten uit een orgelwerk. (Komen wij er ooit achter welke pagina Loes uit de bladmuziek bij het orgel heeft gescheurd?)
 Intuïtief hebben wij deze knipsels allemaal opgeplakt, gewoon langs elkaar heen werkend. Dat resultaat was al mooi.

Na een weekje drogen, werd het tijd voor de toren. Eerst maakten wij foto's van de toren. Daar knipten wij een mal van en onder het toezien van de redactie trokken wij de eerste lijnen. Super spannend. Maar naarmate de lijnen vorderden, groeide ons vertrouwen en kreeg de toren vorm.

Vanuit onze werkplek in De Ruimte hadden wij goed zicht op de toren om af en toe even te spieken. Toen sloeg de klok alweer beng, beng, 10 uur. Wat vliegt de tijd.

De derde avond was het haantje aan de beurt. In goud! De torenhaan uit de Onderweg stond model. Ook de lichten bij de deur kregen gouden stralen. De finishing touch werd het vlaggenlijntje, genaaid van lapjes die gemeenteleden hadden gedoneerd voor een vlaggenlijn vanaf de toren naar De Ruimte. Bekijk het doek maar eens van dichtbij, er is nog veel meer te zien. Wat zie jij allemaal?
 Wij kunnen je er nog veel meer over vertellen.
Annemieke en Pieper

CPO **(COLLEGE VAN PREDIKANTEN EN OUDERLINGEN)**

Gemeentemiddag: gezellig en serieus tegelijk

We zijn er weer, fijn dat jij er ook bent. Dit was het thema van de gemeentemiddag op zaterdag 17 september. Het was fijn dat we elkaar weer eens op een andere manier mochten ontmoeten: lekker ongedwongen en veel tijd voor een praatje of een gesprek, gezellig en serieus. Alles mocht, niets moest: een sterk concept.

Er waren rond 70 personen aanwezig, jong en iets minder jong. Laten we zeggen: met wat meer levenservaring. Bij het welkomstwoord even na half drie speelde de band 'Hallo allemaal' (inderdaad, het deuntje uit de Luizenmoeder).

Vooraf dat 'Fijn dat u er bent' werd door iedereen zo beleefd. Er was koffie, thee en limonade, er was gebak en een springkussen in de tuin van De Ruimte. Tussen de ontmoetingen door speelde de band nog twee maal – er werd zelfs gedanst – en waren er mensen die gebruik maakten van de Speakers Corner. Hierin vertelde men van zijn of haar betrokkenheid bij activiteiten van onze gemeente. Het kernwoord was hier aandacht. Dat gold voor de streaming van de diensten, de PVD, de kook-, de crea- en de bloemengroep. Daarnaast was er aandacht voor Vluchtelingenwerk en de Hoogstamboomgaard in Hemmen. Ook werd er muziek gemaakt en werden gedichten gedeeld. Het was divers en informatief. De indeling hiervoor in blokken was een goede keuze. Tussendoor kon men uiteraard even langs de bar: een droge tong moet bij het praten zeker worden vermeden.

Rond half zes waren de pannenkoeken aan de beurt: kilo's meel, liters melk en tientallen eieren waren door 5 keukenprinsen en -prinsessen met heel veel liefde en aandacht thuis vooraf verwerkt tot stapels pannenkoeken. De keukenbrigade rolde en rolde maar door; jam, stroop of poedersuiker als keuze. Om eens heel voorzichtig te zeggen: er was ruim voldoende. Sterker nog: op het eind zijn er nog wat pannenkoeken afgeleverd bij mensen die niet in ons midden konden zijn. Ook de appels uit Hemmen vielen in goede aarde. Ik weet overigens niet of het valappels waren. Gezien de reacties tijdens de middag en na afloop was het een zeer geslaagd gebeuren. Het voelt goed

op deze manier tijd te nemen voor elkaar. Ook zo kun je samen gemeente zijn. Namens het CPO wil ik iedereen die een aandeel heeft gehad aan deze middag van harte bedanken.

Om u een beetje sfeer te laten proeven enkele foto's van deze middag. Staat u er volgende keer ook op?

Namens het CPO, Jan Luiten

DIACONIE

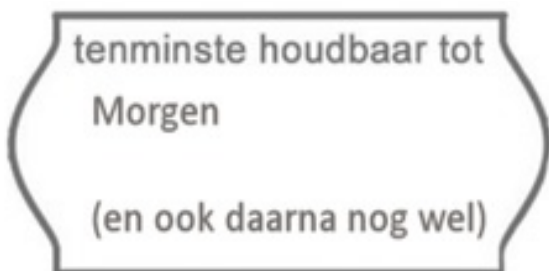

Goed eten

Van 12 – 18 september is de 'verspillingsvrije week' gehouden; een week waarin aandacht werd gevraagd voor het tegengaan van voedselverspilling.

In Nederland blijkt een kwart van het eten nooit gegeten te worden, maar te worden weggegooid. Tijdens de productie, het vervoer en het bewaren voordat het in de winkel ligt gaat al een groot deel verloren. Daar kun je als consument weinig aan doen. Zelf heb je wél controle over het eten dat je in huis hebt gehaald. Ook daar gaat een groot gedeelte verloren. Met een paar simpele trucs kun je die hoeveelheid beperken.

1. Kijk wat je nog in huis hebt (ook de koelkast), voordat je iets nieuws koopt.
2. Maak eerst (bijna) op wat je in huis hebt (soep is een gerecht waar je desgewenst veel restjes in kwijt kunt). Pas desnoods daar het menu op aan.
3. Maak een boodschappenlijstje.
4. Maak niet meer eten klaar dan nodig.
5. Let op de uiterste houdbaarheidsdatum (THT)
 - a. Thuis: maak iets het liefst op vóór de THT-datum (kijk, ruik en proef daarna of het nog goed is)
 - b. Winkel: als je iets snel denkt te gebruiken kun je in de winkel het product kopen waarvan de THT-datum het eerst is verlopen.
6. Van beschadigde groenten en fruit kun je vaak de beschadiging wegsnijden, waarna de rest nog prima te gebruiken is.

Supermarkten introduceren ook systemen om verspilling tegen te gaan, zoals de too good to go-app, 'buitenbeentjes' en afprijzen van artikelen die de THT-datum naderen. Dat is een goede ontwikkeling, maar we kunnen zelf ook veel doen. Dat heeft veel voordelen. Doe je mee?

Bert Wolters, (thema)diaken duurzaamheid

DUURzSAAMheidstip:

Gooi niet onnodig eten weg; voorkom voedselverspilling.

Reacties en eigen tips graag naar: woltersbw@gmail.com

Buitenlandse gasten in onze kerk

Op uitnodiging van de ZWO commissie komen op 1 en 2 oktober aanstaande 2 buitenlandse gasten naar Elst. Zij studeren 3 maanden in Nederland aan de Universiteit van Amsterdam. Zij nemen deel aan het project Bridging Gaps, een internationaal uitwisselingsproject voor theologen en dominees uit landen in Afrika, Zuid-Amerika en Azië. Sarah Ndoumbe Epoh uit Kameroen en Siwakhile Ngcobo uit Zuid-Afrika zullen onze gasten zijn.

Op zaterdag bieden wij onze gasten een programma aan, met informatie over onze kerkelijke gemeente. Wij willen samen met onze gasten eten en daar ook leden van onze kerkelijke gemeente bij uitnodigen. Meer informatie vindt u daarover op de blikvanger.

Zij zullen beiden meewerken tijdens de dienst op zondagmorgen. Er wordt gedoopt tijdens deze dienst en het thema is 'levend water'. Aan onze gasten zullen we vragen hoe er bij hen in de kerk gedoopt wordt en hoe zij met elkaar de doop beleven. Ook zal ds. Jeroen Jeroense hen kort interviewen over 'levend water'.

Carla Otter

DIACONIECOLLECTE OKTOBER

Lutherse Broederkerk in Kameroen

Klein maar krachtig. Dat typeert de Lutherse Broederkerk van Noord-Kameroen. Het is een kerk die de boerengemeenschap houvast wil bieden, in materieel én in geestelijk opzicht. De Lutherse Broederkerk heeft 250.000 leden en 1.300 kerken

in Noord-Kameroen in een gebied zo groot als Nederland. De kerk is actief betrokken bij het onderwijs en de gezondheidszorg in de regio, bij de verbetering van de landbouwmethoden en microkrediet voor kleine ondernemers. De kerk traint het kerkelijk kader en produceert Bijbels en liturgisch materiaal in vijftien lokale talen. Zo is de kerk een plek voor groei, bezinning en gebed geworden voor de boerengemeenschap van Noord-Kameroen. Zie ook www.kerkinactie.nl

UITGANGSCOLLECTES

2 oktober, Stichting ALEH Israël Amsterdam

ALEH is een organisatie in Israël die zorg draagt voor kinderen met een ernstige, meervoudige verstandelijke en/of lichamelijke handicap, ongeacht religie of etnische achtergrond. ALEH heeft vier centra in Israël, waar de meeste kinderen intern verblijven. Meer dan 700 kinderen, van baby's tot adolescenten, krijgen bijzondere medische- en revalidatiezorg in de centra van ALEH.

ALEH is daarmee het grootste zorgnetwerk voor ernstig- en meervoudig gehandicapte kinderen in Israël.

In Jeruzalem, Gedera, Bnei Brak en in revalidatiezorgdorp in de Negev, is een toegewijd multidisciplinair team van therapeuten, artsen, verpleegkundigen, verzorgers, educatieve medewerkers samen met een groep vrijwilligers continue in de weer om de kinderen te voorzien in al hun medische, fysieke en emotionele behoeften.

9 oktober, Trees for all

Trees for all plant al ruim 20 jaar bomen en struiken in Nederland en daarbuiten (meer dan 6,8 miljoen), bijvoorbeeld in Oeganda, waar een deel van een natuurreservaat verdwenen is. Op de open plekken groeit olifantsgras, dat de natuurlijke soorten verdringt.

Door het olifantsgras te verwijderen en er boompjes van inheemse soorten te planten kan het woud terugkomen. Ruim 200 dorpelingen doen de aanplant en het beheer, wat hen extra inkomsten oplevert. Daarnaast onderhouden zij de kwekerijen die de boompjes aan het project leveren en krijgen zij trainingen in het opzetten van duurzame activiteiten zoals imkerijen en fruitteelt.

16 oktober: Stichting Het Passion, dak- en thuislozen

De stichting Het Passion in Hummelo biedt, vanuit een christelijk, diaconaal perspectief, onvoorwaardelijk hulp aan mensen aan de rand van de samenleving en de instellingen die hen opvangen en helpen. Hiervoor beheert zij een time-out-voorziening, waar dak- en thuislozen vanuit diverse voorzieningen een rust- en hulpperiode wordt aangeboden. Ze krijgen hier professionele hulp, maar vinden ook rust in het landschap. Het Passion is voor 50% afhankelijk van giften en voor 70% afhankelijk van de inzet van vrijwilligers.

23 oktober: KiA, Colombia: vrouwen als vredeestichters

Na een burgeroorlog van ruim 50 jaar leeft 10% van de bevolking nog in extreme armoede. Veel vrouwen en kinderen zijn nog steeds getroffen door het geweld. Hoe kunnen daders en slachtoffers straks weer samen leven? In 2007 hebben vrouwen met verschillende kerkelijke achtergrond het project 'vrouwen werken aan vrede' opgericht. Inmiddels zijn zeven kringen waarbij totaal honderd vrouwen zijn aangesloten.

In vier provincies in Colombia (Norte de Santander, Costa Norte, Cali en Bogotá) krijgen deze vrouwen onder andere cursussen in bijbellezen, om hen te inspireren te werken aan vrede.

30 oktober: de Zonnebloem

De Zonnebloem zet zich in voor alle mensen met een lichamelijke beperking en vooral voor hen die in een sociaal isolement dreigen te komen. Namens de Zonnebloem zijn duizenden vrijwilligers iedere dag actief om sociale en recreatieve activiteiten te organiseren en begeleiden. Ook werkt de Zonnebloem aan een betere toegankelijkheid en mobiliteit. Op deze manier verrijken ze het leven van heel veel mensen met een lichamelijke beperking.

COLUMN

Moedeloze M

'Geachte kerkenraad, op zondag tijdens kerkdiensten wordt er gezegd: kijk om je heen, denk aan medege-meenteleden, zie naar elkaar om. Maar ik merk dat zelfs dominees, kerkenraadsleden en gemeenteleden, als je ze in Elst op straat tegenkomt, of in een winkel, niet groeten, of ze zeggen jou geen gedag terug. Noem je dit omzien naar elkaar, dat denk ik niet. Schrijf hier maar een stukje over in ons kerkblad *Onderweg*. Zo niet, dan zet ik wel een stukje in *Gemeentenieuws*, dan kan iedereen het lezen. Katholieke mensen zijn veel vriendelijker'. Was getekend: 'M'. Nu denkt u misschien dat ik de naam van de schrijver of schrijfster uit privacy-overwegingen heb weggelaten. Maar dat is niet zo; dat deed de verzender zelf al. Een anonieme brief dus, die ontvangt de kerkenraad niet zo vaak (maar dat geldt overigens ook voor niet-anonieme brieven van gemeenteleden).

Het is bijna hetzelfde als met Bijbelverhalen: of het echt zo gebeurd is, doet er niet toe. Waar het om gaat is de onderliggende boodschap. Duidelijk is dat M een aantal keren teleurgesteld is in kerkmensen die zij of hij wel herkende maar andersom niet. En ik voeg daaraan toe: op dat waarschijnlijk korte, vluchtige moment van oogcontact. Wie herkent dat niet: dat je door de Dorpsstraat of bij de supermarkt loopt en je in je ooghoek een gezicht ziet dat je bekend voorkomt maar dat je op dat moment niet kunt plaatsnemen. Wat doe je dan? Wend je je hoofd af om niet door de mand te hoeven vallen omdat je zijn of haar naam niet paraat hebt, of zoek je juist oogcontact om een hartelijke groet te kunnen uitspreken in de hoop dat de naam je net op tijd te binnen schiet?

Afgelopen week genoten wij van een vakantie op het Duitse platteland. (Een korte vakantie hoor, want ik zou niet willen dat u denkt dat wij altijd op vakantie zijn. Dat laat het kerkenwerk trouwens ook niet toe.) Wandelend door de vele pittoreske stadjes en dorpjes groetten we ons helemaal suf. Maar wat was het een verademing: bijna elke voorbijganger zocht oogcontact met ons en groette ons vriendelijk in het voorbijgaan. Het zal wel niet zo zijn, maar ik kreeg bijna het idee dat iedere vreemdeling werd gegroet om te voorkomen dat bekenden over het

hoofd zouden worden gezien. Oorspronkelijk komen wij uit 'de grote stad'; de keren dat ik in de afgelopen 35 jaar heb gezegd dat ik, als ik in het dorp loop of fiets, altijd ten minste twee bekenden tegenkom en kort spreek of groet het grote verschil is met de anonieme grote stad, zijn niet op twee handen te tellen. En nog steeds denk ik dat Elst dat vriendelijke, dorpse karakter heeft, waarbij wij ons zo thuis voelen.

Maar mevrouw of meneer M heeft me toch aan het denken gezet. Want zoals Trouw-columnist Stijn Fens onlangs al schreef: 'Dit land wordt overgenomen door robots en keuzemenu's, die een sfeer creëren van nept nabijheid'. Overigens net als de, weliswaar vaak goed bedoelde, talloze groeps- en buurtapps. Daarom zou het goed zijn dat wij ons voornemen om meer bij elkaar stil te staan, niet alleen figuurlijk, maar ook gewoon letterlijk. Dus als je in de Dorpsstraat loopt, of in de supermarkt, en je ontwaart een al dan niet vage bekende, even oogcontact zoeken en gewoon een praatje beginnen. Misschien levert het even een ongemakkelijk moment op, maar al snel zul je merken dat ieder mens het toch fijn vindt om gezien en gehoord te worden. En wie weet worden we dan uiteindelijk bijna even aardig als onze katholieke medemensen. Zullen we dat afspreken?

Tenslotte nog dit: beste heer of mevrouw M, ik heb aan uw verzoek voldaan en een stukje gewijd aan uw grieven en oproep. Zou u als tegenprestatie uw identiteit willen prijsgeven, zodat we met elkaar in contact kunnen treden? Want zonder oogcontact is er geen gesprek mogelijk en zonder gesprek blijven wij vreemden voor elkaar. En dat is nu net wat u en wij niet willen.

Peter de Leeuw

JEUGD

CRÈCHE

Uw kinderen (0-4 jaar) zijn van harte welkom bij de crèche in De Ruimte. U kunt uw kind voor de dienst (tussen 9.45-10.00 uur) brengen en na de dienst weer ophalen.

KINDERKERK

Tijdens de kerkdienst is er kinderkerk voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. We beginnen in de kerk en gaan daarna naar De Ruimte.

Beste allemaal,

We zijn weer officieel begonnen dit jaar! De leiding heeft sinds lange tijd weer een uitje gehad, wat ontzettend gezellig was. Een hapje eten en daarna zijn we met elkaar de strijd aangegaan op de bowlingbaan. Dit was voor herhaling vatbaar.

Zondag 18 september hebben we de start van het nieuwe seizoen feestelijk gevierd in de kinderkerk met wel 16 kinderen. En het was dubbel feest omdat Silke jarig was, van harte! Met allemaal spelletjes hebben we elkaar beter leren kennen en

met elkaar hebben we een prachtige vis gemaakt. Ieder schubje is iemand van ons, en samen zijn we een vis. Met een feestelijk versierd cakeje hebben we de ochtend afgesloten.

De afgelopen jaren hebben we wat langer gespaard voor ons doel in verband corona: het Ronald Mc Donaldhuis in Arnhem. Binnenkort gaan we hier langs om de cheque te overhandigen samen met een paar kinderen van de kinderkerk.

**Ronald McDonald
Kinderfonds Nederland**

Keeping families close™

Dit betekent ook dat we starten met een nieuw doel: Hulphond Nederland. Om een goede start te maken en flink wat geld op te halen gaan we op zondag 16 oktober aanstaande koekjes bakken en/of versieren die we tijdens het koffiemoment na de dienst willen gaan verkopen. Hopelijk smaken ze geweldig en halen we hier een mooi startbedrag mee op! We zien jullie dan graag.

Groetjes van de leiding van de kinderkerk

The Meeting is dé plek voor jongeren vanaf 12 jaar. Het is een plek om elkaar te ontmoeten op een ontspannen manier, maar ook om goede gesprekken te voeren en met zingeving bezig te zijn. In The Meeting is iedereen welkom, het is er altijd gezellig en je mag zijn wie je bent!

Wil jij je aanmelden bij The Meeting? Vraag het inschrijfformulier op via jjw@jeugdwerkpgelst.nl

Voor het meest actuele programma, en het programma voor de komende maanden kun je kijken op de website www.pg-elst.nl/jeugd

The Sailing Doctors op zeilkamp

Vrijdagavond 9 september, 18.30 uur. De jongeren verzamelden zich voor The Meeting, klaar om op het jaarlijkse zeilkamp te gaan! Dit jaar gingen de jongeren als echte Sailing Doctors naar het Friese Hemelum. Na een gezellige busreis met vele liedjes waren we weer helemaal in de sfeer en kwamen we

aan bij zeilschool de Morra. Op vrijdagavond werden spellen gespeeld om elkaar beter te leren kennen. Vervolgens ging de disco aan en bleef het nog lang onrustig.

Op zaterdagochtend stond iedereen fris op voor de volgende dag, want we gingen zeilen! Het weer was mooier dan wat we de laatste weken voor het zeilkamp hadden durven hopen. Een zonnetje en een briesje, en aan het eind van de dag ook nog perfecte wind! De route voer deze dag langs Koudum, waar we aangemeerd zijn voor de lunch. De avond werd ingeluid met een heerlijk ziekenhuismaal van de kookstaf, waarna het zaterdagavondspel begon. De kinderen moesten een antigif zien te veroveren om de schippers te kunnen genezen. De ingrediënten voor dit antigif lagen langs een spannende route aan het Morrapad. En het was gelukt! De schippers zijn genezen met het juiste medicijn.

Op zondagochtend werd er aandacht gegeven aan wat serieuze onderwerpen in het thema. In kleine groepjes werd met elkaar gesproken over ethische dilemma's waar de zorg mee te maken krijgt. Dit bracht waardevolle gesprekken met zich mee. Daarna was het tijd voor het wedstrijdzeilen.

Op de Morra werden spannende wedstrijden gevaren met de kinderen aan het roer en de zeilen. De middag werd afgesloten met waterpret! Daarna was het tijd om te eten, de spullen te pakken en de accommodatie schoon achter te laten. Om 19.00 uur vervolgden wij onze tocht naar Elst, waar wij weer warm werden ontvangen door de families. De maandag zal voor de meesten van ons een zware dag zijn geweest!

Rick van Middelkoop was dit jaar voor het laatst mee met het zeilkamp. Hij heeft zo'n 15 edities meegemaakt, zowel als deelnemer, schipper en hoofdschipper. Wij willen hem nogmaals bedanken voor zijn inzet tijdens al deze jaren. Op zaterdag 9 oktober zal de zeilkampreünie plaatsvinden in The Meeting. Dit is een mooi moment om elkaar te ontmoeten en samen herinneringen op te halen van het weekend. Ook gaan we weer vooruit kijken naar volgend jaar, want de volgende editie staat al gepland van 8 t/m 10 september 2023. Ben jij tussen de 12 en 17 jaar oud en lijkt het je leuk om met jongeren een gezellig weekend te beleven? Ga dan vooral volgend jaar met ons mee! We worden begeleid door ervaren schippers, dus zeilervaring is niet nodig, dat leer je vanzelf.

Groetjes van de Zeilkampstaf,

Hannah, Jelle, Sophie, Thijs, Marijke, Daan en Fleur

Contactpersonen voor The Meeting:

Rob van Neck	contactpersoon
	jjw@jeugdwerkpgelst.nl
vacant	voorzitter Meetingcommissie
Internet:	www.pg-elst.nl/jeugd

MUZIEK

Groot talent Jan Pieter Lanooy komt weer orgel-spelen

Een paar jaar geleden speelde hij bij ons de sterren van hemel. Daarom heeft de Orgelstichting hem opnieuw uitgenodigd om een orgelconcert te geven: de jeugdige, zeer getalenteerde organist Jan Pieter Lanooy (1993). Het concert vindt plaats op zondag 2 oktober om 12.00 uur. Met veel zorg heeft hij werken voor zowel het grote Van Leeuwen-orgel als het 'kleine' Walkerorgel uitgekozen. Op het hoofdorgel klinken werken van Welmers, Liszt en natuurlijk Bach. Op het koororgel voert hij, naast twee minder bekende stukken uit de vorige eeuw, onder andere werk uit van César Franck. En niet zo maar een stuk, maar het zeer bekende en wel-luidende 'Prélude, fugue et variation'. Voor de rest van de dag is een aangename oorwurm gegaran-deerd. De toegang is zoals altijd vrij, maar na afloop is er een collecte.

Het eerstvolgende 'orgelconcert' is op zondag 6 november. Voor één keer zwijgen dan onze orgels en worden de klanken voortgebracht door het Oost-Nederlands Kamerkoor onder leiding van topdirigent Rob Vermeulen. Uitgevoerd worden de wereldberoemde Vespers van Rachmaninoff.
Namens de Orgelstichting, Peter de Leeuwerk

Bachkoor Nijmegen

Dona nobis pacem – Concert voor koor en orgel
23 oktober Grote Kerk Elst, aanvang 15.00 uur.
Toegangsprijs: € 20,00, onder 18 jaar gratis,
via www.bachkoor-nijmegen.nl
Werken van Brahms, J.S. Bach en Duruflé
Onder leiding van Rob Vermeulen
Solisten: Rosina Fabius (mezzosopraan),
Tobias Bethlehem (bas), Guus Fabius (cello),
Dirk Luijmes (orgel).

Het Bachkoor Nijmegen begint het concertjaar op een prachtige locatie in een sfeer van hoop en vertrouwen. Uitgevoerd worden de volgende werken: Het Requiem (1947) van Maurice Duruflé (1902-1975). Dit ingetogen maar expressieve Requiem met ook Gregoriaanse melodieën is één van de weinige stukken die de componist zo geslaagd vond dat hij het nu eens niet verscheurd.

Het straalt eerder berusting uit en een 'Dies irae' ontbreekt dan ook.

Het 'Geistliches Lied' (1856/1864) van Johannes Brahms (1833-1897). Perfectionist als ook hij was, vond hij het laatste deel met de 'Amens' het meest geslaagd. Het koor voert dit werk mede ter herdenking van zijn 125ste sterfjaar uit.

Het 'Dona nobis pacem' uit de Hohe Messe (1749) van Johann Sebastian Bach: een bede om vrede. Bach voltooide dit werk kort voor zijn dood (ook hij was een strenge revisor van zijn eigen werk) maar heeft het zelf nooit uitgevoerd.

Het belooft een stemmige herfstmiddag te worden!

Maurice Vliegen

Muzikalitijd

mu·zi·ka·li·tijd (de; meervoud: muzikalitijden)

1. Een moment of ogenblik om het over muziek te hebben, ter lering en vermaak.
2. Het ontsnappen aan de tijd door muzikaal bezig te zijn.

De Geneefse Psalmen (deel 1)

De vieringen in onze kerk beginnen meestal met een psalm. In het Liedboek staan alle liederen doorgenummerd en zo zijn de eerste 150 nummers aan de psalmen toebedeeld. In het Liedboek voor de Kerken uit 1973 begon men na de 150 psalmen weer opnieuw bij 1 met het nummeren van de gezangen. In het Liedboek zijn ook alternatieve psalmversies opgenomen en bij de desbetreffende psalmnummering ondergebracht. Lied 146c kennen we als gezang 21 uit het Liedboek voor de Kerken: Alles wat adem heeft love de Here. In mijn jeugd was dat toch een van de meest gezongen liederen. Eén van de vaakst gezongen psalmen; 139, kent ook een 139a. Een verrassend alternatief wat mij betreft. Door deze nummering in het nieuwe liedboek zijn deze liederen een beetje onzichtbaar. Er valt dus nog veel te (her)ontdekken!

Het was Calvijn die opdracht gaf voor het maken van de nieuwe berijming en melodieën. Hij ontwierp in Genève een nieuwe kerkorde en liet kinderen voorgaan in het zingen om het zo aan de rest te leren. Daarnaast vond Calvijn het belangrijk dat

de tekst goed verstaanbaar moest zijn. Zo ontstond het recept:

- alleen hele en halve noten
- het bereik van de melodie niet meer dan een octaaf (hier en daar een enkele uitzondering)
- éénstemmig te zingen zonder begeleiding van een instrument

Bourgeois, één van de componisten, bracht een aantal wijzigingen aan op plekken waar de gemeente moeite had om de juiste melodie te zingen. Dit deed hij zonder de plaatselijke overheid in te lichten met als gevolg dat gevangen werd gezet. Gelukkig kreeg Calvijn hem weer vrij.

Door de jaren heen zijn er veel berijmingen ontstaan: de originele vertaling uit het Frans door Petrus Datheen waarbij hij geen rekening hield met het verloop van de melodieën waardoor er rare klemtonen ontstonden. Dat bevorderde het aanleren van de melodieën niet. Het gevolg was dat de psalmen op hele noten werden gezongen en dat ging steeds langzamer. Om het een beetje op te vrolijken werden er versieringen aangebracht, 'draai ommetjes' genoemd. Jos van Yperen beschrijft dit in 1778 als de gewoonte de psalmen 'in den mond te draaien, te kauwen en door ettelijke verlagingsen en verheffingen tusschen de tanden en 't gehemelte slangsgewijze henen te slingeren en te dwarrelen'.

IJsbrand ter Haar

DIVERSEN

Hulp bij maaltijdvoorziening, personenvervoer, kleine klusjes in en om het huis, boodschappen en tuinonderhoud.

0481-374926 (op werkdagen van 09.00 - 10.00)

info@hulpdienstelst.nl

www.hulpdienstelst.nl

Vriendelijke groet,
Stichting Algemene Hulpdienst Elst
A.G.J. (Albert) Luijpen (penningmeester)
Zwartenhof 43, 6662 ZV Elst
a.luijpen@chello.nl

Openingstijden Tempel|Kerkmuseum Elst

Het Tempel|Kerk Museum is geopend:

Van 1 oktober tot 1 april: elke 1e zaterdag van de maand.

Van 1 april tot 1 oktober: elke zaterdag. In juli en augustus ook elke zondag.

Van 13.30 - 16.30 uur. Rondleiding om 14.00 uur (€ 5,00 pp, € 2,00 kinderen t/m 12 jaar).

Voor bezoeken op maandag t/m vrijdag: afspraken via de koster (koster@pg-elst.nl)

EXPOSITIE GROTE KERK ELST (GLD)

17 augustus – 23 november 2022

JAN RENSEN

KWASI-KUNST – schilderijen

Zaterdag 3 september, 1 oktober, 5 november van 13.30 – 16.30 uur is de kerk geopend om de expositie te bezoeken.

Van harte welkom!

www.pg-elst.n

Protestantse Gemeente
Elst

